

РЕСПУБЛИКА БУРЯТИЯ

БУРЯАД УЛАСАЙ

ЗАКОН

ХУУЛИ

**Буряад Уласай хуули тогтоолгын зарим шийдхэбэринүүдтэ
хубилалтануудыг оруулха тухай**

*Буряад Уласай Арадай Хурал
2025 оной декабриин 11-дэ
баталан абаа*

1-дэхи статья

«Буряад Уласай Толгойлогшо тухай» гэхэн 1994 оной мартын 14-эй № 422-ХП Буряад Уласай Хуулида (Буряад Уласай Дээдэ Зүблэлэй Дансанууд, 1994, № 10; Буряад Уласай Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 4 – 5 (23 – 24); 2002, № 3 (35), № 9 (41); 2003, № 4 (49), № 12 (57); 2005, № 4 – 5 (73 – 74); 2006, № 6 – 7 (87 – 88), № 10 – 11 (91 – 92); 2007, № 4 – 5 (97 – 98); 2008, № 6 – 7 (111 – 112), № 8 – 10 (113 – 115); 2009, № 1 – 2 (118 – 119), № 6 – 8 (123 – 125); 2010, № 1 – 3 (130 – 132), № 4 – 5 (133 – 134); 2011, № 8 – 10 (149 – 151); 2012, № 4 (157), № 7 (160), I хуби, № 12 (165); 2013, № 3 (168), № 4 – 5 (169 – 170), № 11 (176), I хуби; 2014, № 1 – 2 (178 – 179); 2017, № 3, I хуби, № 4 – 5, № 6 – 7; «Бурятия» сонин, 1994, мартын 18; 2001, майн 15; 2002, мартын 5, августын 9; 2003, апрелиин 26, декабриин 31; 2005, майн 5; 2006, июлиин 4, ноябриин 24; 2007, майн 11, декабриин 28; 2008, майн 6, июлиин 8, сентябриин 30; 2009, мартын 11, июлиин 7; 2010, мартын 6, майн 8; 2011, октябриин 19; 2012, майн 15, юниин 29, декабриин 25; 2013, мартын 14, майн 14, ноябриин 21; 2014, июлиин 8, июлиин 11, ноябриин 18; 2015, мартын 17, октябриин 20, декабриин 1, декабриин 25; 2016, мартын 11, июлиин 8, декабриин 2; 2017, мартын 17; июлиин 18; Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаануудай албан ёһоной портал (www.egov-buryatia.ru), 2013, ноябриин 15; 2014, мартын 12, июлиин 7, ноябриин 13; 2015, мартын 13, октябриин 14, ноябриин 27, декабриин 18; 2016, мартын 9, июлиин 4, ноябриин 28; 2017, мартын 6, майн 10, июлиин 10; 2018, мартын 7, мартын 15, июлиин 9, декабриин 13; 2019, мартын 12; 2020, мартын 13, декабриин 21; 2021, майн 5, октябриин 8; 2022, майн 4; «Мэдээсэлэй «Буряад үнэн» агентствo» гэхэн сүлжээтэ хэблэл, 2024, июлиин 9) удаадахи хубилалтануудыг оруулха:

1) 9-дэхи статьяда:

а) удаадахи удхатай 22.1-дэхи пункт нэмэхэ:

«22.1) Буряад Уласай хуулинуудаар болон нютагай засагай байгууламжануудай дүримүүдээр хараалагдаһан ушарнуудта нютагай засагай байгууламжын засаг даргыг нютагай засагай байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай һунгахын тула дэбжүүлэгдэгшэдыг дурадхадаг;»;

б) 23-дахи ба 24-дэхи пунктнуудыг удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«23) «Ниитын засагай ниитэ нэгэн байгуулгада нютагай өөһэдын хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы заршамууд тухай» гэхэн 2025 оной мартын 20-ой № 33-ФЗ Холбоото уласай хууляар (саашадаа - «Ниитын засагай ниитэ нэгэн байгуулгада нютагай өөһэдын хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы заршамууд тухай» гэхэн Холбоото уласай хуули) тогтоогдоһон ушарнуудта нютагай засагай байгууламжын засаг даргада, нютагай захиргаанай засаг даргада һануулга хэхэ, донгодолго соносхохо, тэдэниие тушаалһаань зайлуулха эрхэтэй;

24) «Ниитын засагай ниитэ нэгэн байгуулгада нютагай өөһэдын хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы заршамууд тухай» гэхэн Холбоото уласай хууляар тогтоогдоһон ушарнуудта нютагай засагай байгууламжын засаг даргын бүрин этигэмжэнүүдыг саг зуура дүүргэгшыг томилдог;

в) 25-дахи пунктда «нютагай өөһэдын хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы заршамууд тухай холбоото уласай хууляар» гэхэн үгэнүүдыг «ниитын засагай ниитэ нэгэн байгуулгада нютагай өөһэдын хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы заршамууд тухай» гэхэн холбоото уласай хууляар» гэжэ һэлгэхэ;

г) 27-дохи пунктда «Оросой Холбоото Уласта нютагай өөһэдын хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы заршамууд тухай» гэхэн 2003 оной октябрийн 6-ай № 131-ФЗ Холбоото уласай хуулийн 40-дэхи статьягай 7.3-1-дэхи хубяар,» гэхэн үгэнүүдыг «Ниитын засагай ниитэ нэгэн байгуулгада нютагай өөһэдын хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы заршамууд тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн 29-дэхи статьягай 4-дэхи хубяар, » гэжэ һэлгэхэ;

2) 10-дахи статьягай хоёрдохи хубида удаадахи удхатай 8.1-дэхи пункт нэмэхэ:

«8.1) нютагай засагай байгууламжын засаг даргын бүрин этигэмжэнүүдыг саг зуура дүүргэгшыг томилхо тухай;»;

3) 14-дэхи статьяда:

а) нэгэдэхи абзацта «Бүхы гаршанууд» гэхэн үгэнүүдыг «Гаршанууд» гэжэ, «мүнгэн урмашуулга» гэхэн үгэнүүдыг «жэл бүрийн түлбэритэ амаралта үгэхэдэ, мүнгэн туһаламжа, ажалай хуулийн ёһоор бусад түлбэринүүд» гэжэ һэлгэхэ, «Буряад Уласай Толгойлогшын пенсиин хангалта» гэхэн үгэнүүдэй удаа «Буряад Уласай хууляар тогтоогдоһон ушарта» гэхэн үгэнүүдыг нэмэхэ;

б) удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Буряад Уласай Толгойлогшын ажалай түлөөһөнэй гаршанууд Оросой Холбоото Уласай Юрэнхылэгшын зарлигай ёһоор бэелүүлэгдэдэг.»;

4) 18-дахи статья удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«18-дахи статья. Буряад Уласай Толгойлогшодо Оросой Холбоото Уласай Юрэнхылэгшын зарлигай ёһоор нара бүрийн хүлхэнһөө, нара бүрийн мүнгэн урмашуулгаһаа ба гурбан нара бүрийн мүнгэн урмашуулгаһаа бүридэһэн хүлхэн тогтоогдодог.»;

5) 19-дэхи статьягай гурбадахи хубиие удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Буряад Уласай Толгойлогшодо жэл бүрийн түлбэритэ амаралта үгэхэдэ, Оросой Холбоото Уласай Юрэнхылэгшын Зарлигай ёһоор тогтоогдодог нара бүрийн хүлхэнэй ба нара бүрийн мүнгэн урмашуулгын хэмжээндэ мүнгэн туһаламжа түлэгдэдэг.»;

6) 24-дэхи статьягай долоодохи хубиие удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Бүрин этигэмжэнүүдэй болюулагдаһан ушарһаа (тэрэ тоодо болзорһоо урид) тушаалһаа сүлөөлэгдэһэн Буряад Уласай Толгойлогшо «Зарим бүлэгэй эрхэтэдтэ даадхалай пенсидэ нэмэлтэ түлбэри болон олон жэлдэ ажаллаһанай түлөө пенсинүүд тухай» гэхэн 2001 оной сентябрийн 29-эй № 808-П Буряад Уласай Хуулийн ёһоор наһанай (эрэмдэгэй) даадхалай пенсидэ нара бүрийн нэмэлтэ түлбэри абаха эрхэтэй.».

2-дохи статья

«Буряад Уласай Засагай газар тухай» гэхэн 1995 оной июниин 21-эй № 140-I Буряад Уласай Хуулийн 35-дахи статьяда (Буряад Уласай Арадай Хуралай Дансанууд, 1995, № 5 (16); Буряад Уласай Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 7 – 8 (26 – 27); 2003, № 6 (51); 2004, № 4 (61); 2005, № 4 – 5 (72 – 73); 2006, № 10 – 11 (91 – 92); 2007, № 3 (96), № 4 – 5 (97 – 98); 2008, № 4 – 5 (109 – 110); 2009, № 1 – 2 (118 – 119), № 11 – 12 (128 – 129); 2010, № 4 – 5 (133 – 134); 2011, № 8 – 10 (149 – 151); 2012, № 3 (156), № 4 (157), № 12 (165); 2013, № 3 (168), № 11 (176), I хуби; 2014, № 1 – 2 (178 – 179); 2017, № 4 – 5, № 6 – 7; «Бурятия» сонин, 1995, июлиин 15; 2001, июлиин 11, ноябрийн 18, ноябрийн 29; 2003, июниин 17, июниин 19; 2004, майн 8; 2005, майн 5; 2006, ноябрийн 24; 2007, мартын 7, майн 11; 2008, майн 6, сентябрийн 30; 2009, мартын 11, ноябрийн 12; 2010, майн 8; 2011, октябрийн 19; 2012, мартын 16, майн 15, декабрийн 25; 2013, мартын 14, ноябрийн 21; 2014, мартын 14, июлиин 11, ноябрийн 18; 2015, мартын 17, октябрийн 20, декабрийн 25; 2016, июлиин 8, декабрийн 2; Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаануудай албан ёһоной портал (www.egov-buryatia.ru), 2013, ноябрийн 15; 2014, мартын 12, июлиин 7, ноябрийн 13; 2015, мартын 13, октябрийн 14, декабрийн 18; 2016, мартын 9, июлиин 4, ноябрийн 28; 2017, майн 10, июлиин 7; 2018, мартын 7, декабрийн 13; 2019, апрелиин 29, октябрийн 7, ноябрийн 18; 2020, мартын 13; 2021, октябрийн 8; 2022, майн 4; «Мэдээсэлэй «Буряад үнэн» агентство» гэхэн сүлжээтэ хэблэл, 2023, ноябрийн 24; 2024, июлиин 9, октябрийн 3, декабрийн 24) удаадахи хубилалтануудыг оруулха:

1) 1-дэхи хубиин хоёрдохи абзацта «Буряад Уласай Засагай газарай» гэхэн үгэнүүдэй удаа «, Буряад Уласай Толгойлогшоһоо - Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшэхээ гадна,» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

2) 5-дахи хубиие удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«5. Бүрин этигэмжэнүүдэй болюулагдаһан ушарһаа (тэрэ тоодо болзорһоо урид) тушаалһаа сүлөөлэгдэхэн Буряад Уласай Засагай газарай гэшүүн «Зарим бүлэгэй эрхэтэдтэ даадхалай пенсидэ нэмэлтэ түлбэри болон олон жэлдэ ажаллаһанай түлөө пенсинүүд тухай» гэхэн 2001 оной сентябрийн 29-эй № 808-II Буряад Уласай Хуулийн ёһоор наһанай (эрэмдэгэй) даадхалай пенсидэ һара бүрийн нэмэлтэ түлбэри абаха эрхэтэй.»;

3) 6-дахи хубиие хүсээс буураһанда тоолохо;

4) 9-дэхи хубиие удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«9. Буряад Уласай Толгойлогшоһоо – Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшэхээ гадна Буряад Уласай Засагай газарай гэшүүндэ жэл бүрийн түлбэритэ амаралта үгэхэдэ, һара бүрийн хоёр хүлхэнэй хэмжээндэ мүнгэн туһаламжа түлэгдэдэг.

Буряад Уласай Толгойлогшодо – Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшэдэ жэл бүрийн түлбэритэ амаралта үгэхэдэ, «Буряад Уласай Толгойлогшо тухай» гэхэн Буряад Уласай Хуулийн ёһоор мүнгэн туһаламжа түлэгдэдэг.».

3-дахи статья

«Зарим бүлэгэй эрхэтэдтэ даадхалай пенсидэ нэмэлтэ түлбэри ба олон жэлдэ ажаллаһанай түлөө пенсинүүд тухай» гэхэн 2001 оной сентябрийн 29-эй № 808-II Буряад Уласай Хуулида (Буряад Уласай Хуулита шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 11 (30); 2002, № 6 (38); 2003, № 3 (48); 2004, № 12 (69); 2005, № 12 (81); 2006, № 10 – 11 (91 – 92); 2007, № 4 – 5 (97 – 98), № 6 – 7 (99 – 100); 2009, № 6 – 8 (123 – 125), № 11 – 12 (128 – 129); 2011, № 11 – 12 (152 – 153); 2013, № 12 (177); «Бурятия» сонин, 2001, октябрийн 5; 2002, июнийн 11; 2003, апрелийн 2; 2004, декабрийн 29; 2005, декабрийн 27; 2006, ноябрийн 25; 2007, майн 11, июлийн 4, июлийн 5; 2009, июлийн 11, декабрийн 12; 2011, ноябрийн 22; 2013, декабрийн 20; 2014, октябрийн 10; Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаануудай албан ёһоной портал (www.egov-buryatia.ru), 2013, декабрийн 16; 2014, октябрийн 8; 2016, ноябрийн 28; 2018, мартын 15, июлийн 9; 2019, мартын 12; 2022, майн 4; «Мэдээсэлэй «Буряад үнэн» агентство» гэхэн сүлжээтэ хэблэл, 2023, ноябрийн 24; 2024, июлийн 9) удаадахи хубилалтануудые оруулха:

1) 4-дэхи статьягай 1-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1. Буряад Уласай Толгойлогшодо даадхалай пенсидэ һара бүрийн нэмэлтэ түлбэри «Даадхалай пенсинүүд тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн ёһоор тогтоогдоһон наһанай (эрэмдэгэй) даадхалай пенсинүүдэй, даадхалай пенсидэ тогтомол түлбэрийн ба даадхалай пенсидэ тогтомол түлбэрийн дээшэлэлгэнүүдэй болон даадхалай пенсидэ һара бүрийн нэмэлтэ

түлбэрийн хамтын хэмжээн Буряад Уласай Толгойлогшын тушаал дүрбэнһөө юһэн жэл болотор эзэлхэдэ – «Буряад Уласай гүрэнэй тушаалнуудые эзэлдэг нюурнуудай ажалай түлөөһэн тухай болон Буряад Уласай хуули тогтоолгын зарим шийдхэбэринүүдтэ хубилалтануудые оруулха тухай» гэхэн 2008 оной майн 4-эй № 263-IV Буряад Уласай Хуулийн (саашадаа - № 263-IV Хуули) 1-дэхи статьягай 3-дахи хубиин 1-дэхи пунктаар, 4-дэхи хубяар тогтоогдоһон гуримаар 2025 оной декабрийн 31-дэ нэмэлтэ түлбэри тогтоохо тухай мэдүүлгэ үгэхэн үдэртэ ажалай түлөөһэ тоолон гаргахын тула хэрэглэгдэдэг үндэһэн тогтомол хэмжээнэй хэмжээе үнэ сэнгэй дээшэлэлгэтэй тэнсүүлгыг хараада абан тоологдодог Буряад Уласай Толгойлогшын - Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын һара бүрийн хүлһэнэй 0,8 хэмжээнэй 40 хуби байхаар, харин Буряад Уласай Толгойлогшын тушаал юһэн жэл ба дээшэ эзэлхэдэ – № 263-IV Хуулийн 1-дэхи статьягай 3-дахи хубиин 1-дэхи пунктаар, 4-дэхи хубяар тогтоогдоһон гуримаар 2025 оной декабрийн 31-дэ нэмэлтэ түлбэри тогтоохо тухай мэдүүлгэ үгэхэн үдэртэ ажалай түлөөһэ тоолон гаргахын тула хэрэглэгдэдэг үндэһэн тогтомол хэмжээнэй хэмжээе үнэ сэнгэй дээшэлэлгэтэй тэнсүүлгыг хараада абан тоологдодог Буряад Уласай Толгойлогшын - Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын һара бүрийн хүлһэнэй 0,8 хэмжээнэй 55 хуби байхаар хэмжээндэ тогтоогдодог.»;

2) 7-дохи статьягай 1-дэхи пунктда удаадахи удхатай хоёрдохи абзац нэмэхэ:

«Тус статьягай 2-дохи пунктаар хараалагдаһан гуримаар ажалай түлөөһэ тоолон гаргахын тула хэрэглэгдэдэг үндэһэн тогтомол хэмжээнэй хэмжээе үнэ сэнгэй дээшэлэлгэтэй тэнсүүлхэ ушарта Буряад Уласай Толгойлогшодо даадхалай пенсидэ һара бүрийн нэмэлтэ түлбэрийн хэмжээн шэнээр тоологдодог.».

4-дэхи статья

«Буряад Уласай гүрэнэй тушаал эзэлдэг нюурнуудай ажалай түлөөһэн тухай болон Буряад Уласай хуули тогтоолгын зарим шийдхэбэринүүдтэ хубилалтануудые оруулха тухай» гэхэн 2008 оной майн 4-эй № 263-IV Буряад Уласай Хуулийн 1-дэхи статьягай 3-дахи хубиин 1-дэхи пункт (Буряад Уласай Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2008, № 4 – 5 (109 – 110); 2011, № 4 – 5 (145 – 146), № 6 – 7 (147 – 148), № 8 – 10 (149 – 151); 2012, № 7 (160), I хуби, № 12 (165), I хуби; 2014, № 5 (182); «Бурятия» сонин, 2008, майн 6; 2011, майн 7, июлийн 13, октябрийн 19; 2012, июлийн 12, декабрийн 25; 2014, майн 13; Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаануудай албан ёһоной портал (www.egov-buryatia.ru), 2014, майн 8; 2016, ноябрийн 28; 2018, июлийн 9; 2019, апрелин 29) хүсээ буураһанда тоолохо.

5-дахи статья

«Буряад Уласай гүрэнэй тушаалнуудай тобьёг тухай» гэхэн 2008 оной майн 8-ай № 257-IV Буряад Уласай Хуулийн хабсаргалтада (Буряад Уласай Хуулиа шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2008, № 4 – 5 (109 – 110), I хуби; 2011, № 6 – 7 (147 – 148), № 8 – 10 (149 – 151); 2012, № 7 (160), I хуби, № 12 (165), I хуби; 2014, № 5 (182); 2017, № 3; «Бурятия» сонин, 2008, майн 13, майн 31; 2011, июлийн 13, октябрийн 19; 2012, июлийн 12, декабрийн 25; 2014, майн 13; Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаануудай албан ёһоной портал (www.egov-buryatia.ru), 2014, майн 8; 2017, мартын 6; 2018, июлийн 9; 2019, апрелийн 29; 2020, декабрийн 25; 2022, майн 4) удаадахи хубилалтануудые оруулха:

1) «Буряад Уласай Толгойлогшо – Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшэ» гэхэн үгэнүүдые «Буряад Уласай Толгойлогшо <*> – Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшэ» гэжэ хэлгэхэ;

2) удаадахи удхатай шэнэ «<*>» ажаглалта нэмэхэ:

«<*> ниитын засагай байгуулгын ниитэ нэгэн байлгын заршамай ёһоор Буряад Уласай Толгойлогшо Оросой Холбоото Уласай гүрэнэй тушаал ба Буряад Уласай гүрэнэй тушаал нэгэ доро эзэлдэг».

6-дахи статья

«Буряад Уласай хуули тогтоолгын зарим шийдхэбэринүүдтэ хубилалтануудые оруулха тухай» гэхэн 2018 оной мартын 14-эй № 2892-V Буряад Уласай Хуулийн 5-дахи статьяда (Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаануудай албан ёһоной портал (www.egov-buryatia.ru), 2018, мартын 15) 1-дэхи хубиие удаадахи найруулгаар бэшэн, хубилалта оруулха:

«1. Тус Хуулийн баталан абтаханаа урид бүрин этигэмжэнүүдээ бээлүүлхээ болиһон Буряад Уласай Юрэнхылэгшэдэ, Буряад Уласай Толгойлогшодо даадхалай пенсидэ һара бүрийн нэмэлтэ түлбэри даадхалай пенсидэ тогтомол түлбэриие болон даадхалай пенсидэ тогтомол түлбэри дээшэлүүлгыг хараада абанан даадхалай пенсидэ болон наһанай (эрэмдэгэй) даадхалай пенсидэ һара бүрийн нэмэлтэ түлбэрийн хэмжээн «Буряад Уласай гүрэнэй тушаалнуудые эзэлдэг нюурнуудай ажалай түлөөһэн тухай болон Буряад Уласай хуули тогтоолгын зарим шийдхэбэринүүдтэ хубилалтануудые оруулха тухай» гэхэн 2008 оной майн 4-эй № 263-IV Буряад Уласай Хуулийн 1-дэхи статьягай 3-дахи хубийн 1-дэхи пунктаар, 4-дэхи хубяар тогтоогдоһон гуримаар 2025 оной декабрийн 31-дэ нэмэлтэ түлбэри тогтоохо тухай мэдүүлгэ үгэһэн үдэртэ ажалай түлөөһэ тоолон гаргахын тула хэрэглэгдэдэг үндэһэн тогтомол хэмжээнэй хэмжээе үнэ сэнгэй дээшэлэлгэтэй тэнсүүлгыг хараада абан тоологдодог Буряад Уласай Толгойлогшын - Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын һара бүрийн хүлһэнэй 0,8 хэмжээнэй 55 хуби байхаар хэмжээндэ тогтоогдодог.».

7-дохи статья

Тус Хуули 2026 оной январиин 1-нээ хүсэндөө орохо.

Буряад Уласай Толгойлогшо

А.С. ЦЫДЕНОВ

Улаан-Үдэ хото
2025 оной декабриин 18

№ 1328-VII